

A kandidátuscsoport és az IPSO I. rész

Az IPSO (International Psychoanalytic Studies Organization) az IPA-hoz tartozó pszichoanalitikus egyesületekben képződők szervezete.

1971-ben a kandidátusok megelégtették, hogy kirekesztik őket az IPA-ból. Ebben az időben a jelöltek nem vehettek részt az IPA rendezvényein, csak a külön nekik tartott előkongresszuson – nem volt átjárás a tagok és kandidátusok aktivitásai között. A jelöltek azt követelték, hogy vehessenek részt az IPA bizottságainak munkájában és legyen beazolásuk a képzési rendszer alakításába. Elégedetlenségük motiválta nemzetközi összefogásukat, amely szervezeti formát öltött. Néhány év alatt az induló feszültségből az IPA és az IPSO kapcsolata hatékony együttműködéssé alakult. Az IPSO az IPA előszobájaként is felfogható: a kandidátusok számára az összetartozás, együtt gondolkodás, szakmai és informális kapcsolódás terepe. Világszerte számos IPSO rendezvényt szerveznek: ilyenek a tanulmányi napok, az európai, észak-amerikai, dél-amerikai és ázsiai-csendes-óceáni regionális találkozók. A nagy nemzetközi konferenciákhoz és az IPA kétévenkénti világkongresszusához anyagilag is támogatott IPSO előkongresszusok kapcsolódnak. A szakmai programot közös ebéd, vacsora, városnéző séták és tánc is gazdagítja, amely kedvez a nemzetközi szakmai barátságok kialakulásának is, ezáltal is támogatva a magányosan dolgozó pszichoanalitikusok számára oly fontos beágyazottság kialakulását és fenntartását. Az IPSO kínálta előnyökről bővebben:

<https://www.ipso.world/member-benefits/>

Minden analitikus egyesület kandidátusainak van IPSO képviselője (IPSO representative). Feladata a hazai kandidátusok és az IPSO közti kapcsolattartás, a kollégák tájékoztatása a nemzetközi hírekről, eseményekről. Talán a legfontosabb: segíti, hogy minél több személyes kapcsolat jöhessen létre a különböző országok kandidátusai között. Ehhez nem csak facilitálja a részvételt a különböző programokban, hanem aktívan kezdeményezhet, szervezhet szakmai eseményeket.

A történet elválaszthatatlanul összefonódik a magyar kandidátuscsoport alakulásával, működésével. Hogyan kezdődött részvételünk az IPSO-ban? – tettem fel ezért a kérdést a kandidátuscsoport korábbi vezetőinek. E rövid interjúk mellett egy korábbi interjút is felhasználtam a történet összeillesztéséhez.

Mészáros Judit volt a kandidátuscsoport első vezetője, 1986 és 1991 között. Az egyesület akkoriban még „provisional society” (ideiglenesen befogadott) státuszban volt (1989-ig). Az akkori működési rend szerint csak a részvételi jogú kandidátusok (azaz azok, akik már a második szupervíziójukat is elkezdték) látogathatták az egyesület üléseit. A kandidátusok e kívül maradt helyzetükben integrációt, szakmai identitást kerestek, és havonta egyszer összegyűltek Judit lakásán. Szakmai kérdésekről beszélgettek, esetmegbeszélő csoportot tartottak. Személyes kapcsolataikat mozgósítva külföldi analitikusokat hívtak meg szupervizornak, többek között John Gedot és Falk Juditot. Az első tagok: B. Gáspár Judit, Bakó Tihamér, Bagotai Tamás, Benedek László, Bokor László, Blümel Ferenc, Farkas Erzsébet, Fülöp Márta (titkár), Göncz Kinga, Horváth Krisztina, Jakab Katalin, Juhász Angéla, Juhász Erzsébet, Lőrincz Zsuzsa, Kapusi Gyula, Mészáros Judit (elnök), Pető Katalin, Piszker Ágnes, Szilágyi Júlia, Tomcsányi Teodóra, Vincze Anna voltak. (Mészáros 2019) „Mindannyian nagyon motiváltak voltunk, fontos volt számunkra ez a közeg, a tanulás és az összetartozás

vágya hajtott minket. A nemzetközi nyitás nagyon fontos volt a csapatnak, nagy lendületet adott” – meséli Judit.

Az IPSO-ba – rögtön a vezetőségbe – kerülésének története: Elsőként Mészáros Judit vállalkozott arra, hogy kandidátusként dolgot adjon be egy IPA kongresszusra (1987, Montreal - az IPA fő eseményét két évente rendezik). Előadását elfogadták. „Elutaztam Montrealba, óriási kaland volt. Nem ismertem a terepet, de mindig mentem a többiekkel, a kollégákkal. Ebédeltünk, vacsoráztunk, beszélgettünk, összebarátkoztunk. Életre szóló szakmai kapcsolatok és máig tartó barátságaim születtek ott. Akkor zajlott az IPSO vezetőségi tagok választása. Engem is jelöltek, és meg is választottak, tehát így, tulajdonképpen szerencsés véletlenek, együttállások és a személyes jelenlét segítette, hogy bekerültem az IPSO-ba, ahol a kelet-európai régió felelőse lettem” - mondja.

A külföldi utazás akkoriban nem volt evidencia, ezért is volt nagy dolog, hogy az 1989-es római IPA kongresszuson már tíz kandidátus vett részt, Judit segítségével is köszönhetően. A kiutazást anyagilag az IPA és külföldön élő magyar származású analitikusok támogatták. „Az itt induló nemzetközi kapcsolatok meghatározóak voltak a kandidátuscsoport számára. A csoport következő vezetője is itt kezdte a nemzetközi beágyazódást” – mondja Judit.

A kandidátuscsoportot 1991-1995 között Fülöp Márta majd 1996-2000 között Prágai Éva vezette, akik mindketten az IPSO-ban is aktívak voltak, és nemzetközi kapcsolataikat kamatoztatták a hazai kandidátus élet fellendítése érdekében.

Fülöp Márta szavaival a kandidátuscsoportnak „volt egy informáló (...) meg egy integráló szerepe (...), identitást adó közösség” volt. „Adott egy szociális közeget, ami szakmailag is jelentőségteljes volt. Nagyon sokat tanultam a külföldiektől, az egymással való beszélgetésekből is. Emberileg is fontos volt, tehát életre szóló barátságok születtek, és jó szakmai kapcsolatok.” Ebben az időben kezdett Haynal András havi rendszerességgel esetmegbeszélést tartani a kandidátusok számára.

Prágai Éva 1996-2000 között volt a kandidátuscsoport vezetője és 1997-2001 között az IPSO vezetőségének (Executive Committee) tagja. Éva elmondása szerint virágzó kandidátus élet zajlott. „Haynal André járt hozzánk havonta esetmegbeszélő csoportot tartani. Ezt kiváló lehetőségnek láttam, igyekeztem facilitálni a kollégák részvételét. Minden hónapban postán (!), mert akkor még e-mail nem volt, levelet küldtem névre szólóan minden kandidátusnak arról, hogy mi a következő hónap programja, mikor jön André legközelebb, mikor kerestetik esetmondó és milyen egyéb szakmai rendezvény közeleg. Ettől aztán megszólítva érezték magukat és elkezdtek csatlakozni.” „A Haynal csoport volt a fő összetartó erő. André jó hangulatot teremtett, nem dorongolt le senkit, finoman, nem kritikusan, kedvesen tanított – így eltűnt a kandidátusokból a féltékenység, és egyre bátrabban mertünk beszélni a nehézségeinkről is. Azt hiszem, ez a hangulat volt a kulcstényező.”

A konferenciákra is együtt jártak néhányan. Mivel az egyesületnek a kilencvenes években még nem volt székhelye, a Haynal csoportnak a kandidátusok munkahelyei adtak otthont. Legtöbbször az I. kerületi Nevelési Tanácsadóban vagy az Animula központban találkoztak. A havi rendszeres kandidátuscsoport összejövetelek Éva rendelőjében történtek. A kandidátusok által gyűjtött könyvekből lett a kandidátus könyvtár. Szerveztek egy IPSO konferenciát is 1999-ben a Normafa szállóban. Ennek a nyereségéből lett a kandidátusoknak pénze, amit azután utazási és egyéb támogatásra használtak fel.

Évát személyes motívumairól is kérdeztem. „Gyerekkoromban sok évig éltem külföldön, angolul, németül, franciául beszélek, nekem a nemzetközi jelenlét élvezet, játék. Ahogy kandidátus lettem, elkezdtem külföldi konferenciákra járni, és összeismerkedtem sok kollégával. Ők kapacitáltak, hogy vállaljak tisztséget az IPSO-ban, így lettem 1997-ben az IPSO vezetőségének tagja. Az ázsiai régióért voltam felelős. Nagyon jó csapatmunka volt, minden évben egy hétig dolgoztunk együtt New Yorkban és persze részt vettünk sok

konferencián, szervezve azokat. Életre szóló barátságok kötődtek. Most épp az egyik kolléga kezdeményezésére havonta találkozunk, beszélgetünk, nosztalgiázunk online” – osztja meg.

Haynal András és az esetszbeszélő csoport egyes tagjai 2000. áprilisában, az I. Kerületi Nevelési Tanácsadóban (a fotóért köszönet Prágai Évának)

Álló sor: Danics Zoltán, Sarkadi Borbála, Kapusi Gyula, Nyerges Katalin, Vágó Judit, Szentesi Péter, Keresztes Zoltán, Herpai Anna, Barcza Katalin

Ülő sor: Prágai Éva, Haynal András, Szász Katalin, Lőrincz Zsuzsa

Haynal András és az esetmegbeszélő csoport egyes tagjai (a fotóért köszönet Nyerges Katalinnak)

Álló sor: Szász Katalin, Bagotai Tamás, Nyerges Katalin, Simon Judit, Haynal André, Farkas Erzsébet

Ülő sor: ? Orsolya, Hámori Eszter, Gerő Zsuzsa, Vincze Anna

Igyekeztem megérteni, hogy ha ennyire aktív és virágzó kandidátus élet folyt másfél évtizedig, akkor ez hová tűnt? Mikor én lettem kandidátus 2017-ben, éppen hamvaiból próbált feltámadni a kandidátuscsoport, az ezt megelőző években nem volt lényegi aktivitás.

Fülöp Márta elmondása szerint, „amikor Judit elkezdte az egészet, akkor általában mindenki ott volt az üléseken. (...) Az én időm alatt már maximum a 70% volt ott. És ez a tendencia (...) folytatódott. Amikor Éva átvette, akkor még kevesebben jártak. A nemzetközi találkozó (budapesti IPSO konferencia) nagyon jó dolog volt, erre szépen jöttek az emberek, nagyon jól sikerült, Éva nagyon jól megszervezte. Tulajdonképpen ez volt a csúcspontja a dolognak, és azután egyre ment lefelé.” „A Judité a „mézeshetek” évei voltak, az enyém volt egy jól menő, üzemeltetett működésmód, Éváié még ment, volt benne egy highlight, ez a nemzetközi rendezvény, és kész.” (kézirat, kutatási háttéranyag, Mészáros)

Az Éva után következő két vezető nem tudta fenntartani az aktivitást, illetve „az, hogy a kandidátuscsoport leült, (...) a csoportfejlődés meg a magyarországi tudomány-pszichoanalízis-politika-társadalom változásaival összhangban történt (...) amikor egyetemista voltam, és néha idetévedt egy-egy külföldi előadó, akkor ott százak ültek. Ha most meghívunk egy külföldi előadót, besétál, beszállingózik 6 darab ember, ha kifejezetten nincsen ráparancsolva valakire, hogy most ott kell ülnie (...) most már akkora a kínálat, hogy most már ezek nem ugyanazok a jelentések, mint akkor voltak. Egyszerűen természetszerűleg kezdett a dolog erodálódni.”

A Haynal csoport még működött egy darabig, később Felházi Anett koordinálta. Amikor annak is vége lett, akkor lassan a kandidátus aktivitások sem mentek tovább, legalábbis szervezett formában nem.

Úgy tűnik, hogy amíg a kandidátusok nem voltak integrálva az egyesületbe, addig a kandidátuscsoport nagy identitásképző és közösségformáló erővel bírt. A kandidátusoknak nem volt lehetőségük a tagokkal vegyülni, így kiemelt fontosságú volt számukra, hogy maguknak szervezzenek tanulási lehetőségeket, szakmai együtt gondolkodó fórumokat. A külföldi utazások lehetősége szorosan összekapcsolódott a szakmával: kinyílt a világ, az IPA és külföldön élő magyar analitikusok támogatták a magyarokat, így a szakmai célú utazások előbb váltak lehetségessé, mint a magáncélúak – már emiatt is megérte nemzetközi rendezvényen részt venni.

Úgy tűnik, a csoport működése nem tudott eléggé megszilárdulni. Ennek számos oka lehet, többek között az, hogy nem alakult ki saját szervezeti működése és az azzal összhangban lévő vezetési mód; nem bizonyultak tartósnak a csírázó, kölcsönösségen alapuló nemzetközi együttműködések. Nemzetközi tapasztalatok is azt mutatják, hogy a kandidátuscsoportok működése ciklikus, aminek oka lehet többek között az is, hogy a csoport tagjainak elsődleges célja a továbblépés az analitikus tagságba.

Választ kereső kérdés, hogy miért maradt az IPSO idegen a magyar kandidátusok többsége számára? A Haynal csoport sikeressége egyben egyik mutatója lehet a kandidátus csoport problémájának. A csoport felülről szervezett maradt: azaz valaki, aki személyes kapcsolatba került a nemzetközi szervezettel (pl. IPSO összekötő), igyekezett mozgatni az aktivitásokat. Nem alakult ki saját működési cél, tartalom és ahhoz alakított struktúra. Ami leginkább hiányzik, hogy a kandidátuscsoport így nem vált stabilan a kandidátusok nemzetközi kapcsolódásának mozgatójává és terepévé.

A 2000 utáni évek

A 2000-es években a kandidátus csoport elenyészett és nemzetközi beágyazottsága is megszakadt. Szerepet játszhatott a hanyatlásban, hogy a kandidátusok egyre inkább integrálódni kezdtek az egyesületbe, és így kevésbé volt szükség a külön nekik szóló aktivitásokra.

Az IPSO-val való kapcsolat újraéledéséről Hansjürgens Anna Máriát kérdeztem. „Úgy kerültem bele a nemzetközi analitikus világba 2009-ben, hogy Hódi Ági, aki a nemzetközi gyerekanalitikus képzésre járt, valahogy kapcsolatba került Eva Reichelttel, az akkori IPSO európai alelnökkel, és közvetítette Eva felhívását, hogy legyünk ismét tagjai az IPSO-nak. 2010-ben elmentünk a londoni EPF kongresszusra Kardos Timivel, és ott szóltak nekünk, Eva és egy kolléga, hogy legyünk IPSO összekötők és legyen Magyarországon is IPSO tagság – így is lett. Engem később külföldi kollégák szólítottak meg, hogy induljak az európai alelnöki pozícióért, utóbb derült ki, hogy egyedül vállaltam a jelöltséget. Megválasztottak 2011-ben, és ebben a pozícióban dolgoztam 4 évig (2 év megválasztott alelnök, 2 év alelnök). Nagyon nagy élmény volt az egész. Azt tapasztaltam, hogy a nemzetközi közegben nagy a nyitottság. Más nemzetek képviselői, akik szintén iskolában tanultak meg angolul, semmivel sem beszélnek jobban nálunk. Képzések szempontjából is nagyon vegyes a nemzetközi mezőny, pl. az osztrákoknál lehetnek nem klinikusok is analitikusok. Azt éreztem mindig, hogy a legképzettebbek között vagyok: a klinikai, gyógyítói háttér az erősségünk, erre lehetek büszke.”

Anna Mária a kandidátus évek kihívásairól beszélgetve elmondja: „az analitikus kandidátusok érett szakemberek, akik addig azt tanulták, hogy legyenek határozottak, kompetensek. Az analízis ehhez képest a nemtudás állapotait, az elbizonytalanodás

lehetőségét és fontosságát hirdeti. Ezt nehéz élmény megtapasztalni, közel engedni magunkhoz, mert nagyon kontrasztos a korábbi elvárásokkal. Ebben nekem sokat segített az IPSO. Míg itthon erősebben éltem át a képződő pozíció infantilizáló hatását, az IPSO-ban inkább éltem meg az összetartozást, közös ügyek képviselését, a hatékonyságomat, illetve a közösség hatóerejét – így könnyebb volt bizonytalannak is lennem.”

Számomra ez azért érdekes, mert azt gondolom, egy hazai kandidátus csoport is képviselhetne olyan értékeket, mint az összetartozás, közös fejlődés, közös fellépés fontos ügyekben, azonban ebben az időben ez kimaradt, kandidátus csoport nem is létezett. Anna Mária az IPSO közösségi élményeket igyekezett itthon is népszerűsíteni, invitálta a kandidátusokat közös utazásokra, ezek esetenként meg is valósultak, de úgy tűnik, a hazai terepre nem nagyon forogtatódott vissza ez a közösségi élmény, itthon nem lett folytatása oly módon, hogy nem indult be egy aktív, saját jogán létező kandidátus élet.

Sinkovics Andrea 2012-2016 között volt IPSO összekötő. „Engem Ami (Hansjürgens A. M. – a szerk.) „toborzott be”, aki nagyon igyekezett, hívott másokat is, de nem nagyon volt érdeklődés. Először Londonban vettem részt egy IPSO tanulmányi napon (study day), ahová Amival együtt mentünk volna, de neki közbejött valami, így aztán egyedül ácsorogtam a teámat szorongatva egy sarokban. Nem is nagyon mertem megszólalni, de amikor látták, hogy egyedül álldogálok, a kandidátus társak, emlékszem a lengyel kollégák konkrétan, odajöttek, megszólítottak, nagy szeretettel fogadtak. Meghatározó élmény volt, amikor a korábbi brit egyesületi elnökök szobrai között megláttam Bálint Mihályét. Ott fogtam fel, hogy kinek az örököse vagyok én is, hová tartozom, hogy büszke lehetek rá, ahonnan jövök. Megérintett az is, amikor lengyel kollégák beszéltek elragadtatóan a budapesti iskoláról. Előtte nem voltam igazán tudatában, hogy ennek hol a helye, mit jelent valójában az analitikus világban. Itt állt össze az is bennem, hogy a pszichoanalízis egy világméretű mozgalom, közösség, amely a lélekről való gondolkodás egyik talán legátfogóbban kidolgozott keretrendszere. Így lett a nemzetköziség, a tágabb közösséghez való tartozás is az analitikus identitásom alappillére. A briteknél láttam meg, hogy náluk a képzésbe lépés egyben belépőjegy is az analitikus világba, amivel intenzíven élnek is. Ezt minden bizonnyal megkönnyíti a nyelv is, amivel kapcsolatos aggodalmak sajnos - amúgy teljesen alaptalanul - tartják vissza gyakran a hazai kollégákat. Itthon sajnos sokszor azt látom, hogy aki belép az egyesületbe, az ezzel együtt el is tűnik, nem éli át, hogy tartozik valahova, hanem egyedül próbál haladni a tanulással, izolálódik”.

Andrea is rámutat arra a problémára, hogy a hazai képzés identitásformáló ereje meglehetősen csekély. Ennek egyik oka lehet, hogy a képzésbe lépők nem tudják és nem is tanulják a történetünket. Míg például a briteknél a Freud múzeum meglátogatása a képzéshez hozzátartozik, itthon a Ferenczi ház látogatása egyelőre nem épült be a képzésbe (bár van rá törekvés), a budapesti iskola, a magyar egyesület egyedülálló története (régiségi egyesület, feloszlás, földalattiság évei, újjáalakulás) egyelőre egyáltalán nem szerepel a képzési rendben. Az újonnan (10-20 éven belül) megalakult kelet-európai analitikus egyesületek sokszor jobban integrálva vannak a nemzetközi analitikus szcénába, mint az MPE. Ennek fontos tényezője lehet, hogy nálunk csupán az újjáalakító Ötök (*Hidas György, Linczenyi Adorján, Nemes Livia, Paneth Gábor, Vikár György – a MPE újjáalakítását facilitáló öt pszichoanalitikus - a szerk.*) és az első tagok némelyike vizsgázott külföldi bizottság előtt, és őket is, speciális helyzetünkből fakadóan hazai, a régi egyesületből megmaradt kiképzők tanították. Más, újonnan alakult kelet-európai egyesületek képzése, hazai kiképzők hiányában, első perctől fogva nemzetközi volt, így kandidátusaik a nulladik pillanattól

tudatában voltak, hová tartoznak. Esetünkben a nemzetközi integráció nem volt a rendszerbe ágyazva, külön odafigyelést, erőfeszítést igényel. Mivel sokszor nem érezzük elég biztosnak a nemzetközi szcénához tartozásunkat, kevésbé merünk kapcsolódni a vágyott nyugati világból érkező kollégákhoz. A keleti régióból származókhöz pedig talán azért kapcsolódunk nehezebben, mert ahhoz az a félelmünk társul, hogy visszahúznak a szocializmusba.

Zana Katalin 2016-2019 között volt IPSO összekötő, tőle vette át a szerző a funkciót 2019-ben. Katalin is hangsúlyozza a nemzetköziség identitásformáló erejét, és elmondja „míg más szakmáknál, például az orvosoknál evidencia, hogy a rezidens évek alatt, a képzés első percétől biztatják az embert, menjen külföldre, hallgasson és tartson is előadásokat, mert így lehet a szakmát megtanulni, az analitikus kandidátusok többnyire nem olyan fiatalok, nem kezdők a szakmában, így előfordulhat, hogy nehezebben veszik fel újra a képződő státuszt. Külön biztatásra, bátorításra lehet szükség, hogy menjenek külföldre. Ezt véleményem szerint a képzés leelejétől fogva érdemes lenne támogatni, mind anyagilag, az egyesület által, mind szakmailag, például a szupervizorok bátorításával. Szerintem jó lenne, ha minden kandidátus első kiutazását, de főként első nemzetközi szereplését az egyesület anyagilag támogatná”.

Andrea és Katalin is elmondták, hogy IPSO összekötőként facilitálni a kandidátusokat nehéz feladat. „Sokszor olyan érzés volt, mintha szívességet kérnék a többiektől vagy extra terhet akarnék rájuk rakni, amikor hívtam őket akár külföldi rendezvényre, akár a hazai, általam szervezni próbált kandidátus csoportba. Mindenki sokat dolgozik, és a munkára szánt idején kívül fennmaradó szabad idejét oroszlánként védelmezi. Nekem nem sikerült igazán átadnom azt a tapasztalatomat és meggyőződésemet, hogy az IPSO jelenlét sokkal többet ad, mint amennyit elvesz” – meséli Andrea.

Katalin azt a stratégiát választotta, hogy „hívtam a kandidátusokat, menjünk együtt! Azt tapasztaltam, hogy leginkább ez működött, a levelezés szinte egyáltalán nem. Személyes kapcsolatokon keresztül lehet a kollégákat megszólítani, és aki egyszer kijött, az talán ráérez a dolog ízére és legközelebb már meggyedül is vagy akár ő hív másokat.”

A 2017-es budapesti IPSO colloquium például egy 2016-os közös bécsi IPSO rendezvényre utazásból nőtte ki magát. Itt kaptunk kedvet néhányan, hogy hasonló csináljunk. Ebből a lelkesedésből álltunk össze: Zana Katalin, Droppa Szilvia, Forgách Anna, Linzenbold Ildikó, Lőrinc Dóra és Rózsa Ildikó, és szerveztük meg a sok érdeklődőt vonzó Our Heritage című rendezvényt.

A budapesti IPSO Colloquium szervezői: Forgách Anna, Lőrík Dóra, Zana Katalin, Rózsa Ildikó, Droppa Szilvia, Linzenbold Ildikó

A 2019-es londoni IPA kongresszus néhány résztvevője az IPSO party-n: Hansjürgens Anna Mária, Lőrík Dóra, Rózsa Ildikó, Ledniczki Ildikó, Forgách Anna

Katalin az IPSO fontosságát látja az identitásképzésben, a hazai kandidátuscsoport létjogosultságát kevésbé. „Az, hogy a kandidátusok benne vannak a bizottsági munkában és az egyesületi programok szervezésében, nagyrészt okafogyottá teszi a szorosan a képzéshez nem tartozó kandidátus aktivitásokat. Az egyesülethez tartozás érzését, a szakmai fejlődést megadja a tagokkal és POT tagokkal közösen végzett munka és a közös szakmai programokon való részvétel.”

A magam részéről ezzel annyiban vitatkoznék, hogy a képződés - amelynek fontos része a Bolognini-féle „negyedik pillér”, tehát a saját élményen, szemináriumokon és szupervíziókon kívül az analitikus közösséghez való tartozás, a kollegiális kapcsolatok kialakítása, így magányos tevékenységgé válik, illetve saját iniciatíva és szerencse dolga, hogy egy kandidátust befogadnak-e valamelyik bizottságba. Talán épp azok nem kapnak jelölést vagy meghívást ezekbe, akik különféle okból egyébként is periférikusabb helyzetűek, és így elmagányosodhatnak a képződésük során. Ezen sokat segíthetne egy osztályrendszerű képzés, tehát ahol nagyjából változatlan összetételű csoportok együtt haladnak a szemináriumokban – ez persze számos szervezéstechnikai kérdést felvet, melyekre nem biztos, hogy jelenleg van válasz, de a probléma napirenden tartása mindenképp fontos.

Rózsa Ildikót, a kandidátus csoport aktuális vezetőjét (az interjú 2021-ben készült – a szerk.) a csoport tevékenységéről kérdeztem. Ildikó 2016-tól 2022-ig töltötte be ezt a funkciót. „Vezetőségi biztatásra kezdtem el megszervezni a kandidátusokat, majd választás útján lettem a csoport vezetője. Az a tapasztalatom, hogy aktivitásra sarkalni a jelölteket kizárólag projektek mentén lehetséges. Rendszeresen összegyűlni, beszélgetni - erre számos

próbálkozásom volt, de csak egyszer-kétszer jártam sikerrel. Akkor volt számottevő aktivitásunk, amikor a TB egyszerre sok régi kandidátusnak jelezte, hogy ideje beadniuk a tagsági dolgozatukat. Ez többeket meglepetésként ért, ekkor ültünk össze néhányan megvitatni, mi teszi nehezzé a tagsági dolgozatok megírását. Egyeztetést kezdeményeztünk a TB-vel a képzési követelményekről, és sikerült is néhány javaslatunkat átvinni, legfontosabb volt, hogy folyamatban lévő esetet is megírassunk. Kezdeményezésünkre nyert egységes formát a kandidátusok bemutatása is.” A vezetőséggel való egyeztetések eredményeképpen lett az egyesületi honlapon a kandidátusoknak saját felületük.

Kandidátus aktivitásnak tekinthető még az elmúlt években, hogy kezdeményezésekre, Rózsa Ildikó facilitálásával, hosszas próbálkozás után sikerült elindítani egy intervíziós esetmegbeszélő csoportot, melyben indulásakor 4 kandidátus és egy IPA tag vett részt.

Reflexió

Mióta a kandidátusok helyzete az egyesületbe integráltabb, pl. vállalhatnak funkciót a bizottságokban, egyre kevesebb a motiváció a külön kandidátus aktivitásokra. Az érdekképviselet, az összefogás, valamilyen közös ügyért küzdelem az, ami a kandidátusokat közös munkára, fellépésre ösztönözte/ösztönözheti. Mivel itthon a képzés nem osztályrendszerben valósul meg, azaz nincsenek együtt tanuló, együtt haladó csapatok, a kandidátusok rendszerbe ágyazását és nemzetközi integrációját más módon szükséges facilitálni. Ebben kiemelt a képzés és a kiképzők szerepe a képzés infantilizáló mivolta és a relatíve csekély kortárs kapcsolódások miatt. Fontos lenne a képzésbe beépíteni a Ferenczi ház látogatása mellett az egyesület történetével és nemzetközi kapcsolataival, a nemzetközi analitikus szervezetekkel foglalkozó modulokat, különben nem várható, hogy a helyzet tartósan javul. Egy-egy sikeresebb IPSO képviselő vagy aktív kandidátus elérhet sporadikus sikereket, de a beágyazódást véleményem szerint kizárólag szisztematikus, képzési rendszerbe ágyazott megsegítéssel lehet tartóssá tenni.

Lőrök Dóra

A felhasznált interjúkat Lőrök Dóra készítette

Lőrök Dóra

Hivatkozott háttéranyag:

Mészáros J.: Megtört kontinuitás és újrakezdés. Pszichoanalízis Magyarországon a 20. század második felétől. In.: Pléh Cs., Mészáros J., Csépe V. (szerk.) A pszichológiatörténet-írás módszerei és a magyar pszichológiatörténet. 2019. Gondolat

Interjú Fülöp Mártával. Kézirat, kutatási háttéranyag Mészáros Judit által rendelkezésemre bocsátva

Interjú Hansjürgens Anna Máriával, készítette Lőrök Dóra, 2021.

Interjú Mészáros Judittal, készítette Lőrök Dóra, 2021.

Interjú Prágai Évával, készítette Lőrök Dóra, 2021.

Interjú Rózsa Ildikóval, készítette Lőrök Dóra, 2021.

Interjú Sinkovics Andreával, készítette Lőrök Dóra, 2021.

Interjú Zana Katalinnal, készítette Lőrök Dóra, 2021.